

**KRAJSKÁ
HYGIENICKÁ STANICE
MORAVSKOSLEZSKÉHO
KRAJE SE SÍDLEM
V OSTRAVĚ**

Vybrané zdravotní a socio-ekonomické ukazatele ve vztahu ke znečištěnému ovzduší

8.11.2012, Ostrava

**MUDr. Helena Šebáková a kol.
Mgr. Hana Šlachtová, Ph.D.
(ZÚ Ostrava)**

helena.sebakova@khsoba.cz

hana.slachtova@zu.cz

Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě

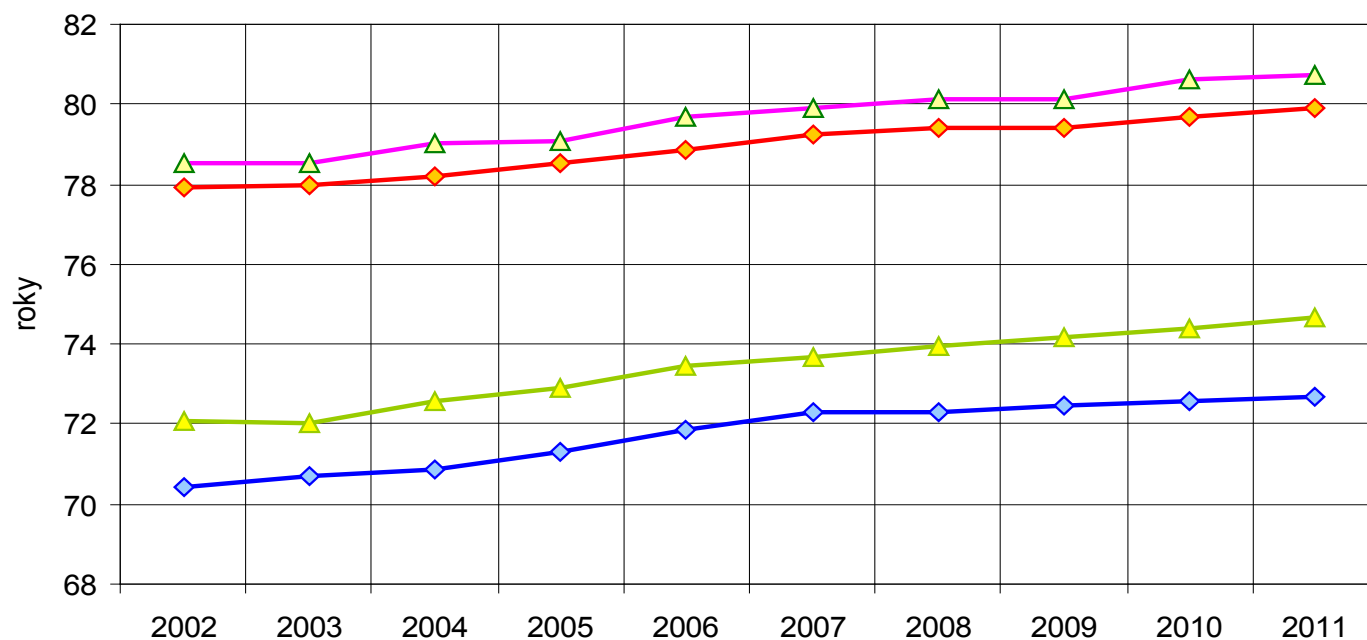
Na Bělidle 7, 702 00 Ostrava tel: 595 138 111, fax: 595 138 109 www.khsoba.cz, podatelna@khsoba.cz

Obsah

- Základní zdravotní ukazatele (úmrtnost a incidence vybraných onemocnění)
- Výskyt akutních respiračních onemocnění a alergie
- Socioekonomické ukazatele
- Srovnání uvedených ukazatelů za ČR, MS kraj, Ostravu
- Závěr

Střední délka života při narození

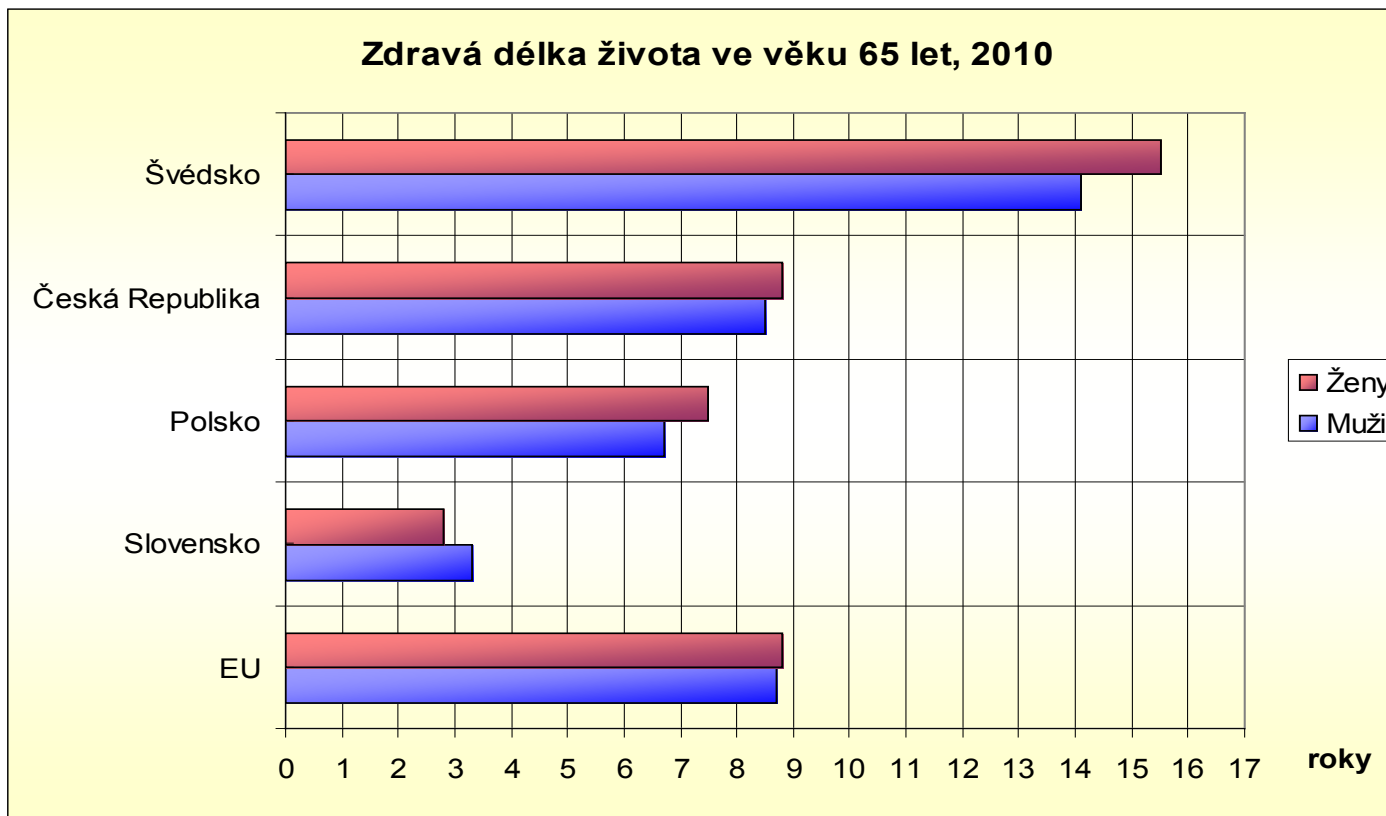

	2011
MSK muži	72,7
ČR muži	74,7
MSK ženy	79,9
ČR ženy	80,7

—◇— MSK muži —▲— ČR muži —◇— MSK ženy —▲— ČR ženy

Zdroj: ÚZIS

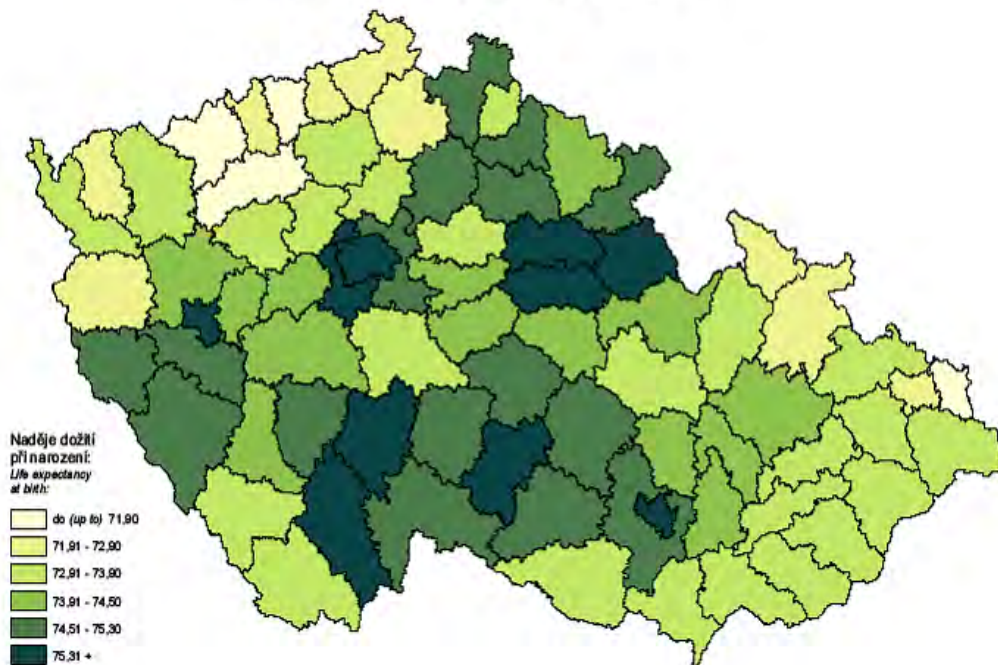
Zdravá délka života nad 65 let v roce 2010

Zdroj: Eurostat

Naděje dožití při narození v okresech ČR v období 2007 - 2011 - muži

Naděje dožití mužů při narození v okresech v období 2007-2011
Male life expectancy at birth in districts in 2007-2011

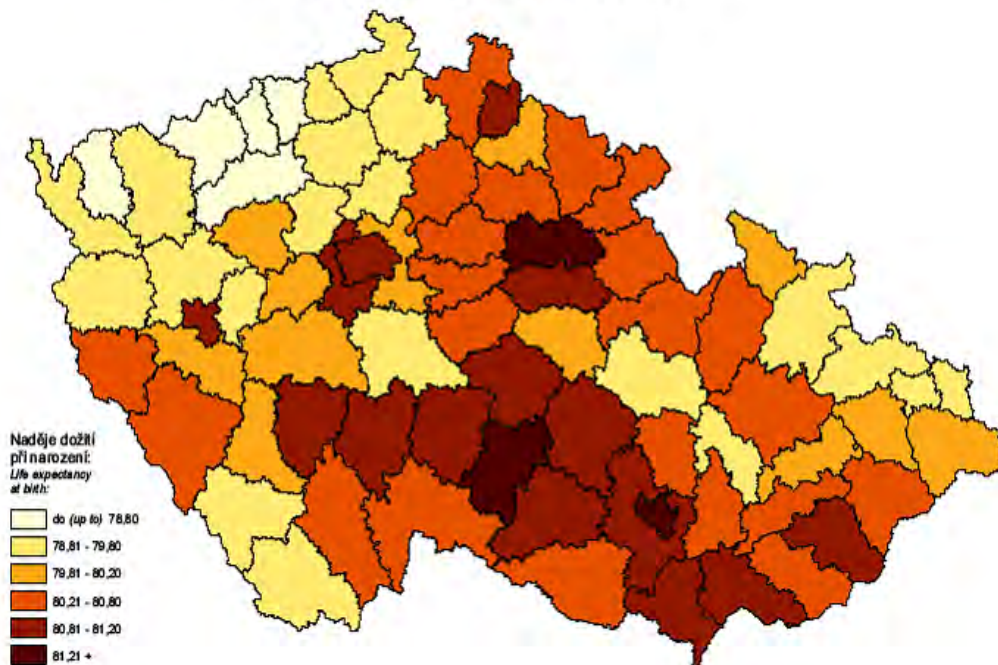
Okresy MSK

okres	muži / věk		
	0	45	65
Bruntál	72,4	29,4	14,3
Frýdek-Místek	73,1	30,0	14,7
Karviná	71,8	29,0	14,2
Nový Jičín	73,1	30,0	14,7
Opava	73,2	29,7	14,3
Ostrava-město	72,4	29,3	14,4

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití při narození v okresech ČR v období 2007 - 2011 - ženy

Naděje dožití žen při narození v okresech v období 2007-2011
Female life expectancy at birth in districts in 2007-2011

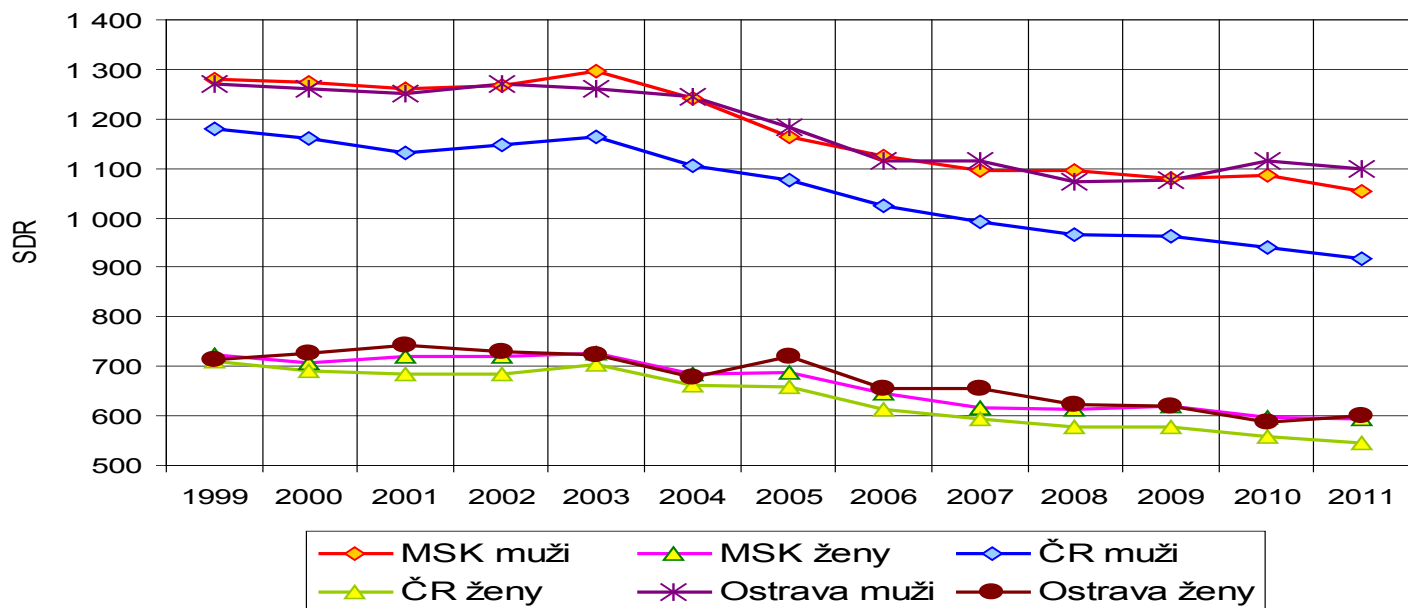

Okresy MSK

okres	ženy / věk		
	0	45	65
Bruntál	79,3	35,6	18,0
Frýdek-Místek	80,1	36,1	18,4
Karviná	79,0	35,1	17,8
Nový Jičín	80,0	36,1	18,4
Opava	79,8	35,7	17,9
Ostrava-město	79,6	35,6	18,4

Zdroj: ČSÚ

Standardizovaná úmrtnost celkem

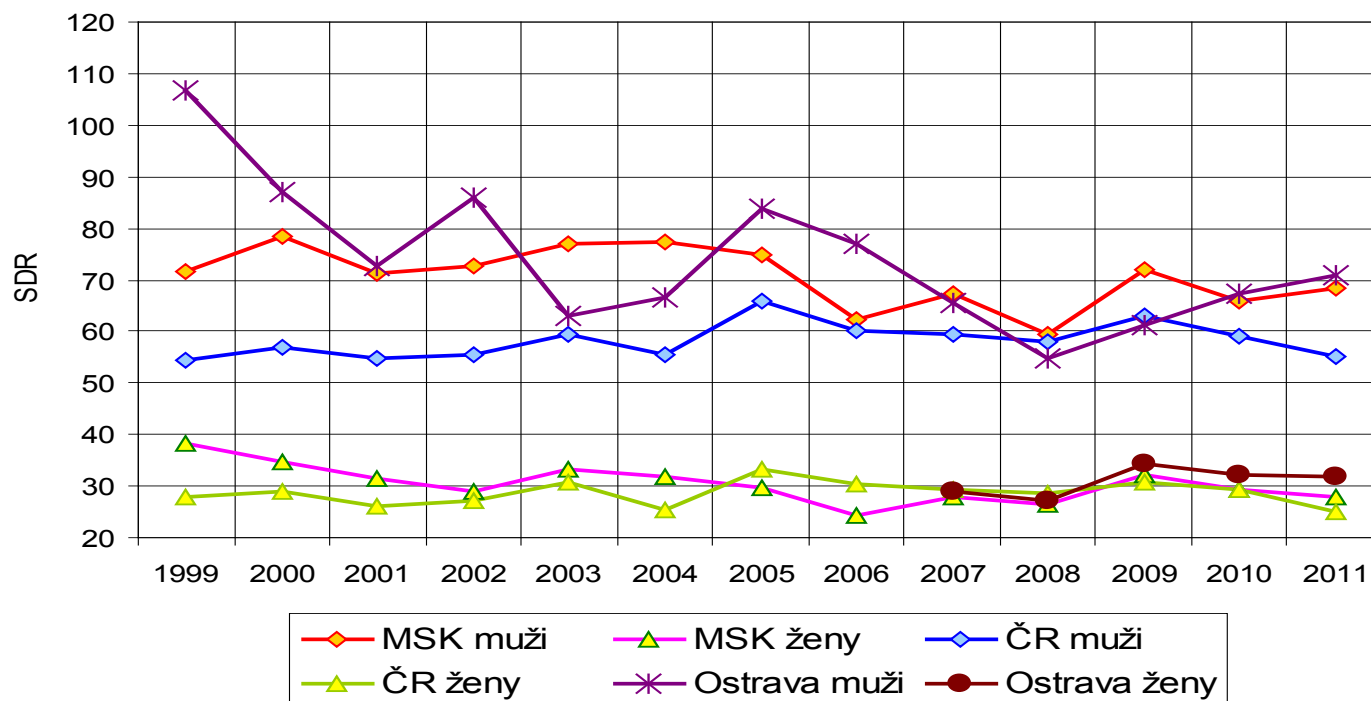
	MSK		ČR		Ostrava	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2011	1054,7	594,8	918,4	545,5	1099,2	601,2

Zdroj: ÚZIS

Standardizovaná úmrtnost – nemoci dýchací soustavy

SDR nemoci dýchací soustavy

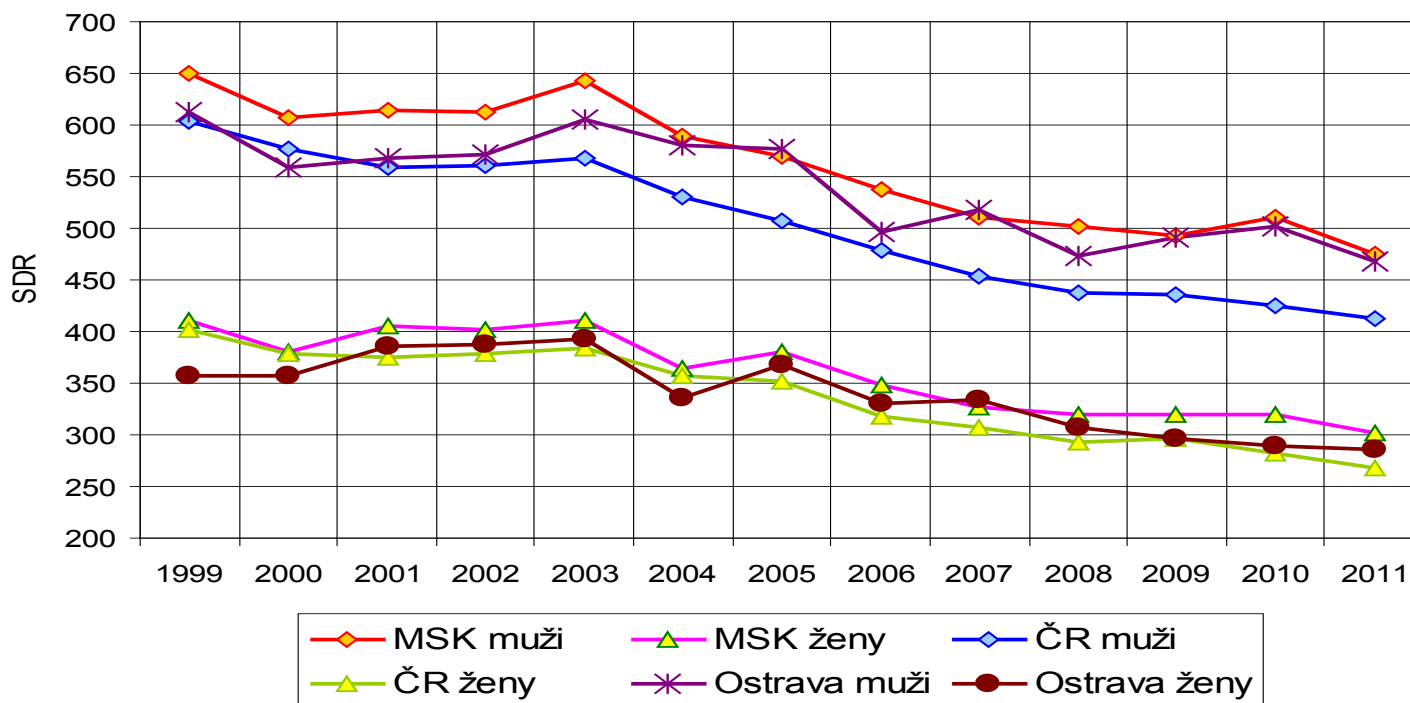
	MSK		ČR		Ostrava	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2011	68,5	27,8	55,3	25,1	71	31,9

Zdroj: ÚZIS

Standardizovaná úmrtnost - nemoci oběhové soustavy

SDR nemoci oběhové soustavy

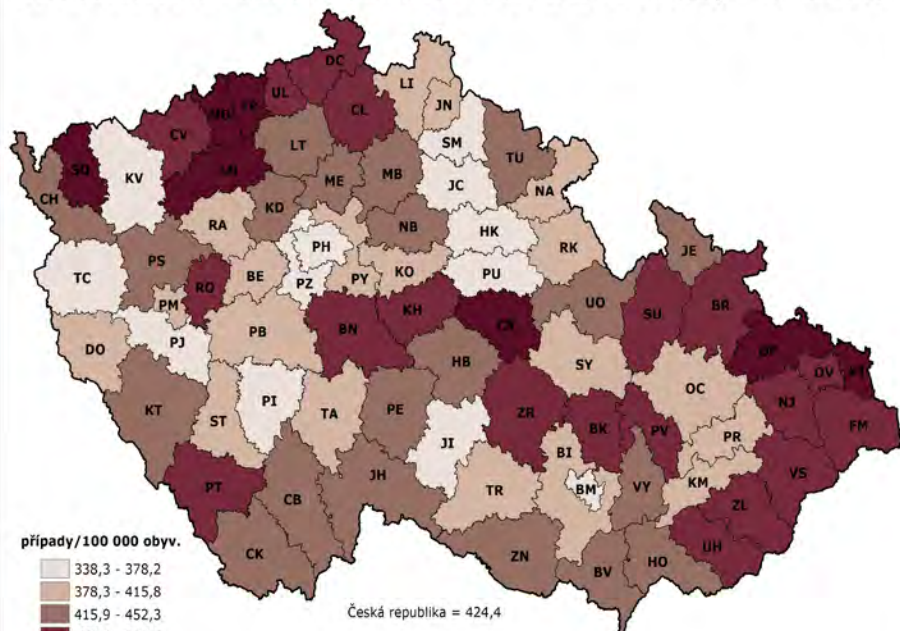
	MSK		ČR		Ostrava	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2011	475	301,5	412,9	268,1	468,3	284,9

Zdroj: ÚZIS

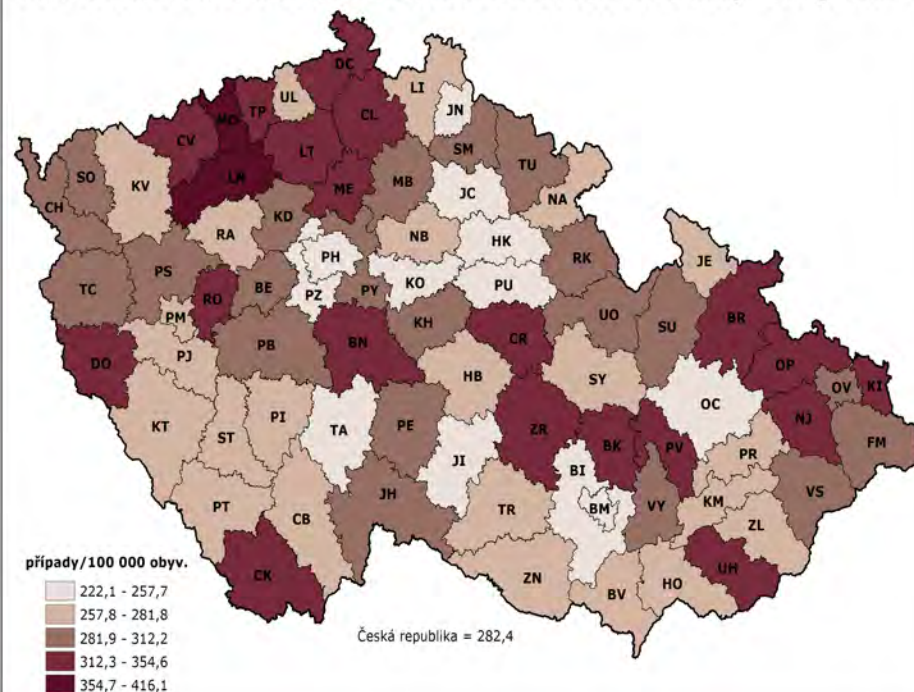
Standardizovaná úmrtnost - nemoci oběhové soustavy

ČR 424,4
MSK 510,6
OV 501,8

Standardizovaná umrtnost na nemoci oběhové soustavy - muži 2010

Standardizovaná umrtnost na nemoci oběhové soustavy - ženy 2010

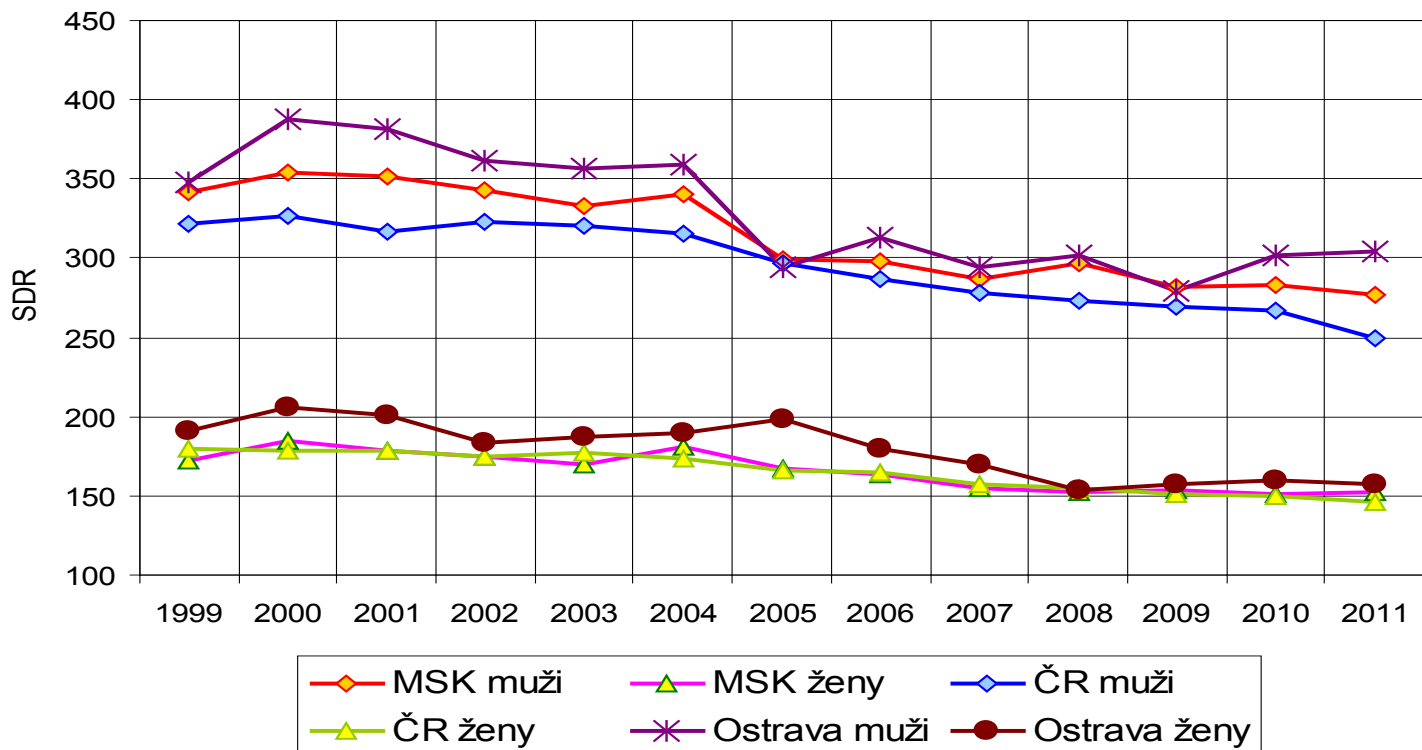
ČR 282,4
MSK 319,0
OV 289,6

Zdroj: ÚZIS

Standardizovaná úmrtnost - novotvary

SDR novotvary

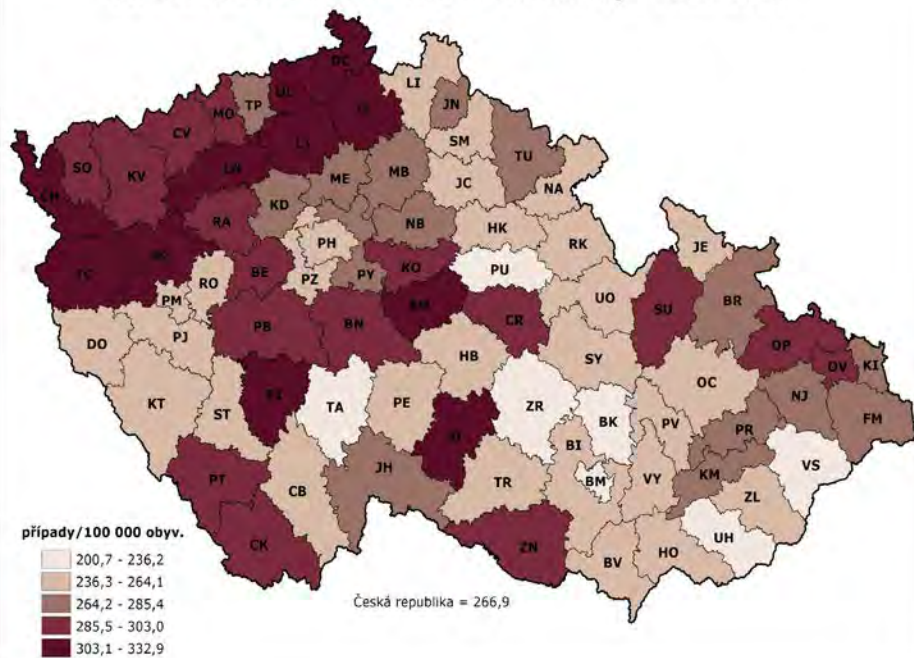

Zdroj: ÚZIS

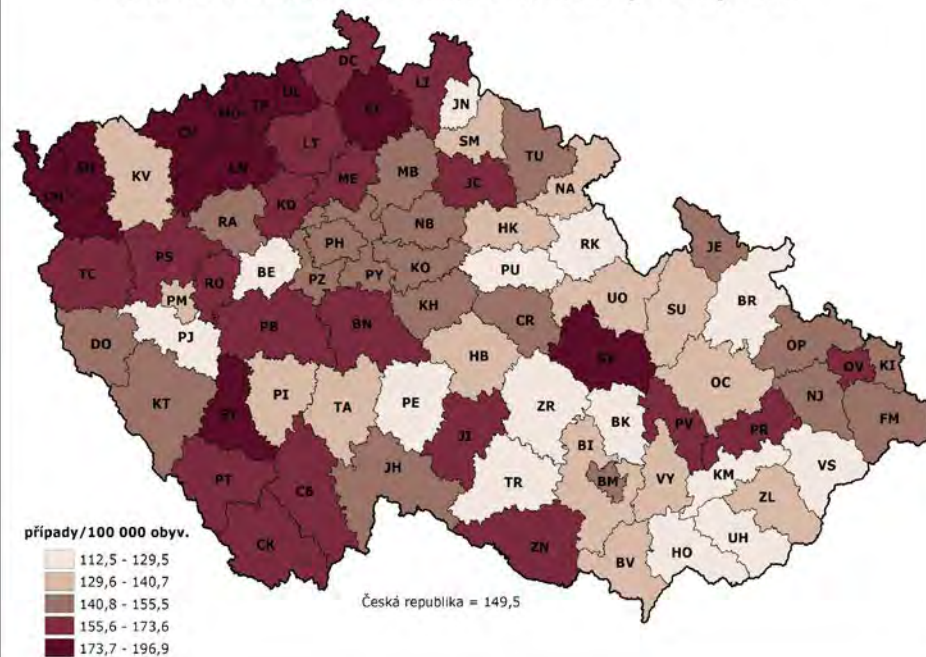
Standardizovaná úmrtnost - novotvary

ČR 266,9
MSK 282,6
OV 301,7

Standardizovaná úmrtnost na novotvary - muži 2010

Standardizovaná úmrtnost na novotvary - ženy 2010

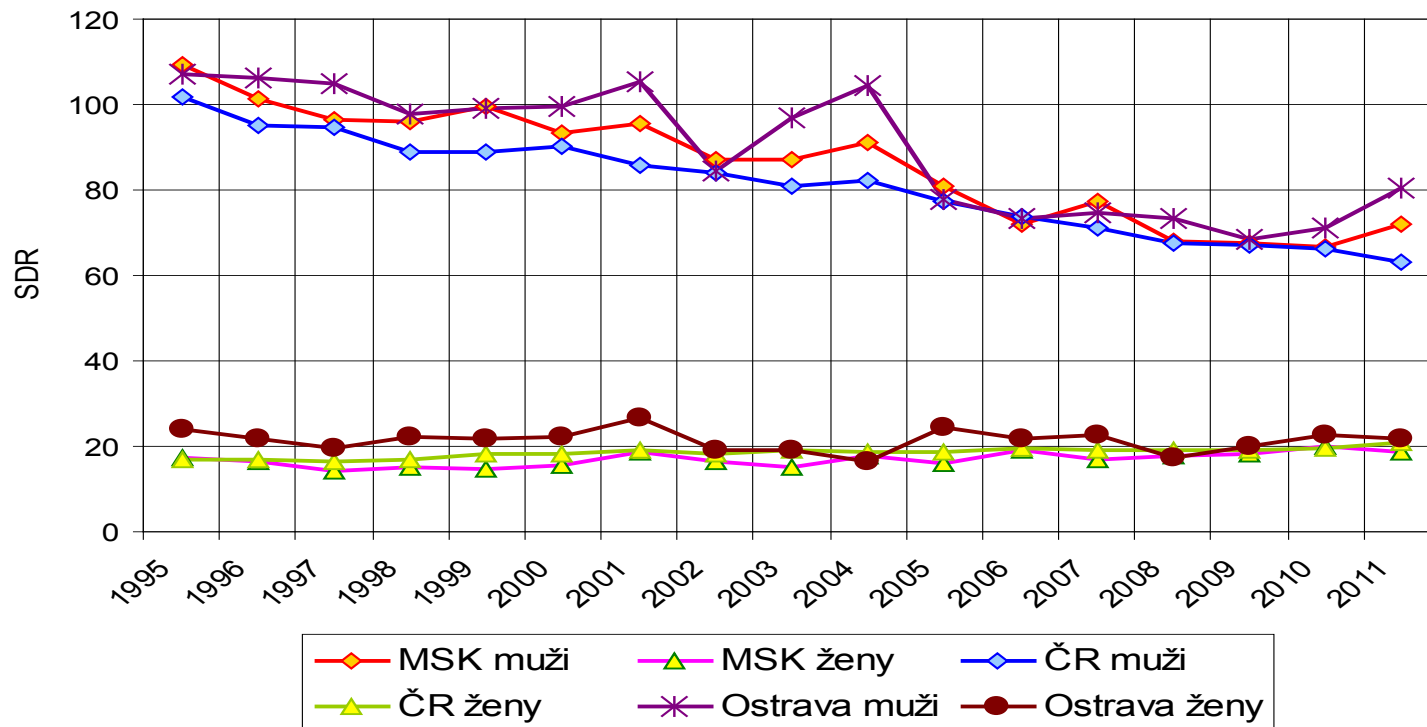

ČR 149,5
MSK 150,5
OV 160,4

Zdroj: ÚZIS

Standardizovaná úmrtnost - novotvary plic

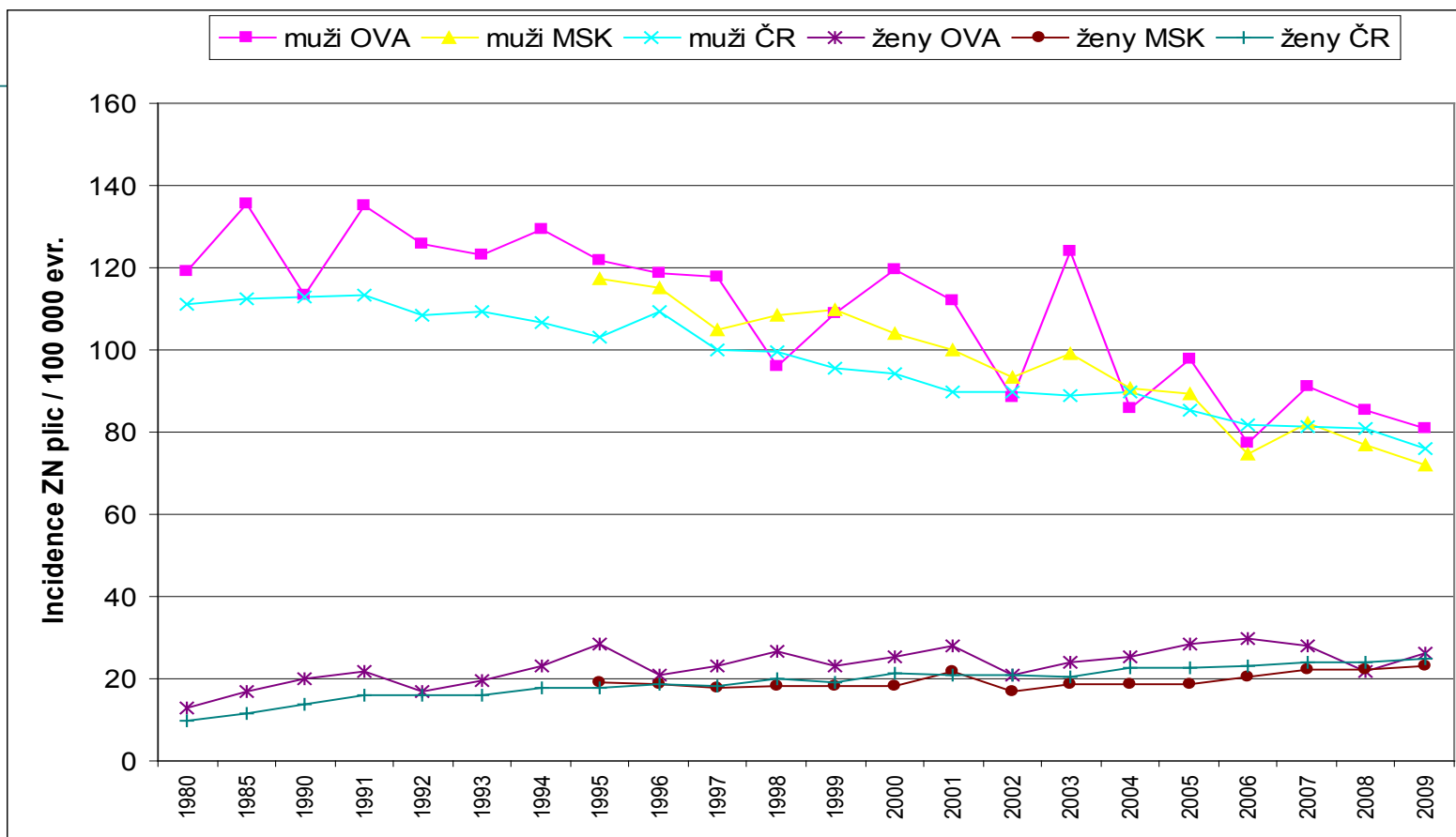
Zemřelí na ZN - dg C 33, 34, evr. stand.

	MSK		ČR		Ostrava	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
2011	72,1	18,5	63	20,7	80,3	21,7

Zdroj: ÚZIS

Zhoubné novotvary plic - incidence

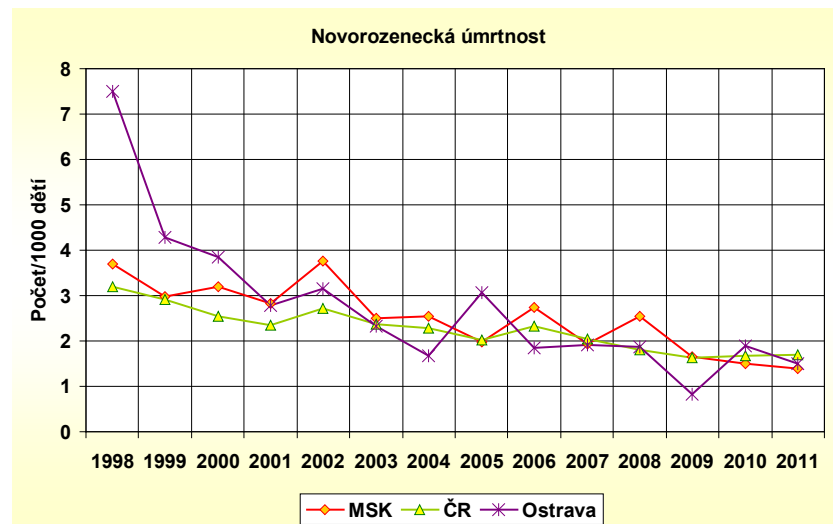
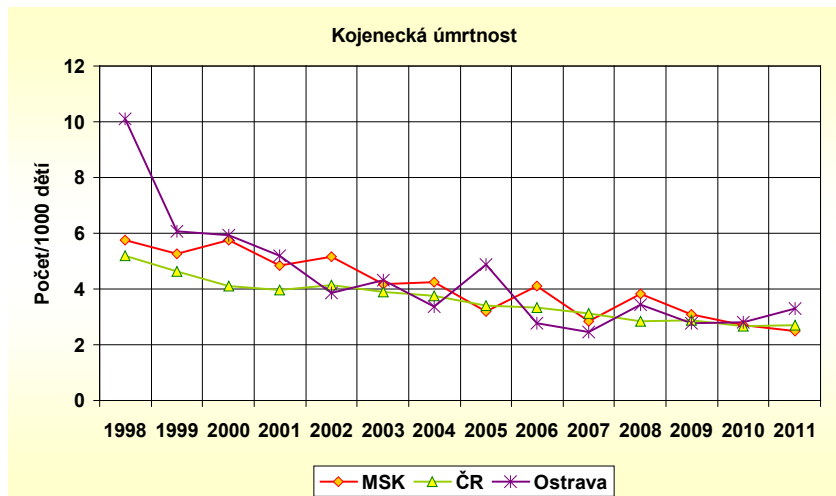
	muži			ženy		
	OVA	MSK	ČR	OVA	MSK	ČR
2009	81	72,2	76,2	26,1	23,1	25,1

Zdroj: ÚZIS

Kojenecká a novorozenecká úmrtnost

Kojenecká úmrtnost

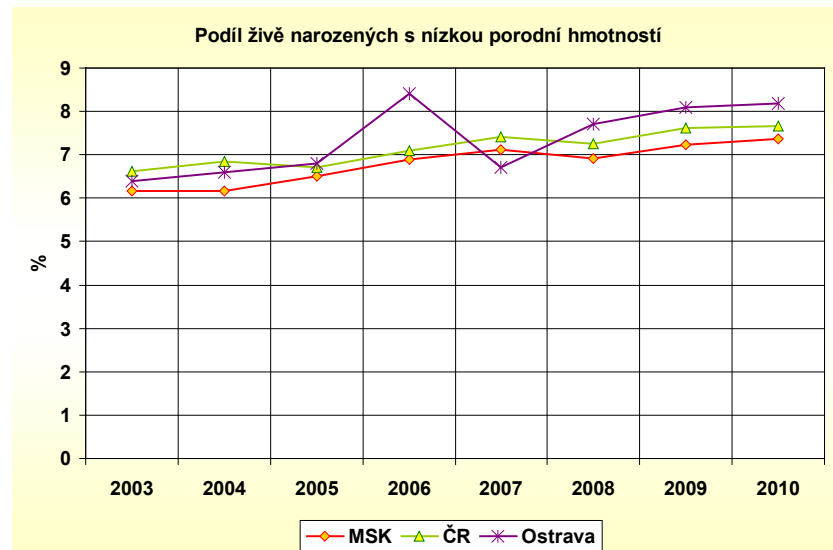
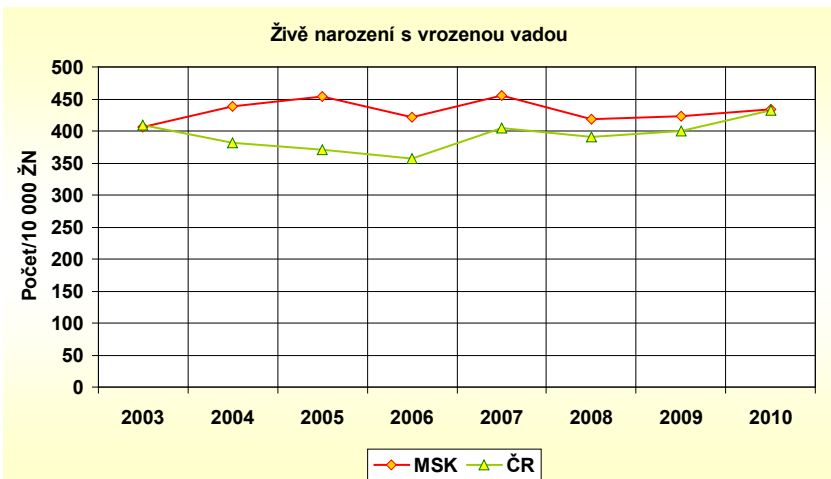

Novorozenecká úmrtnost

Zdroj: ÚZIS

Živě narození s vrozenou vadou, s nízkou porodní hmotností

Živě narození s vrozenou vadou

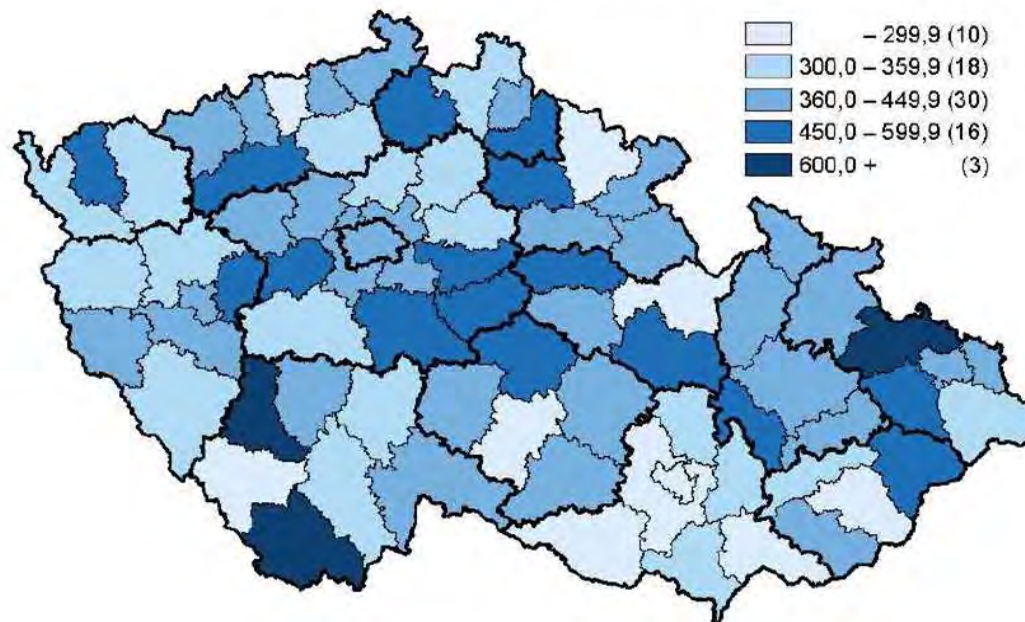
Podíl živě narozených s nízkou porodní hmotností

Zdroj: ÚZIS

Živě narození s vrozenou vadou na 10 tisíc živě narozených

Průměrný počet živě narozených dětí s vrozenou vadou na 10 000 živě narozených (za období 2006–2010)

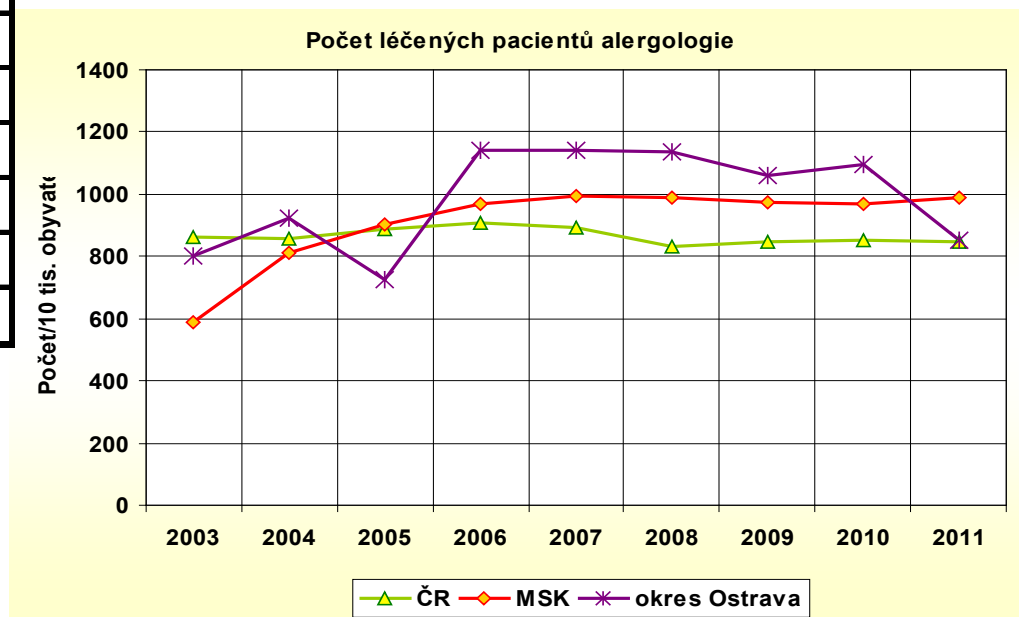

Zdroj: ÚZIS

Počet léčených pacientů alergologie na 10 tis. obyvatel

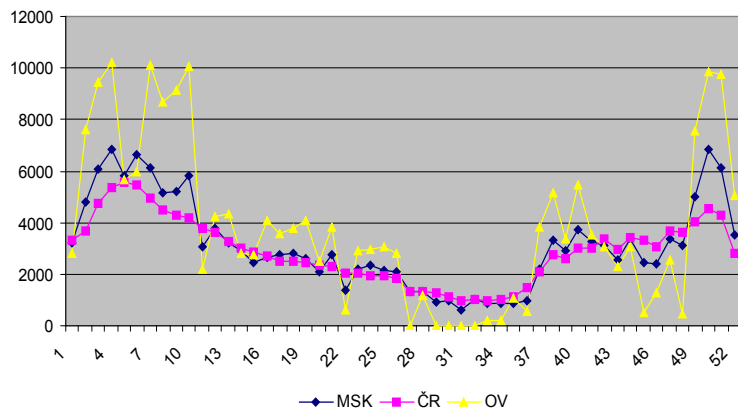
	ČR	MSK	okres Ostrava
2003	861,8	590,2	803,2
2004	859,3	809,5	922,8
2005	885,5	902,9	725,1
2006	907,2	969,3	1141,5
2007	890,3	996,0	1143,1
2008	832,3	989,2	1137,4
2009	846,5	972,0	1058,0
2010	853,7	968,7	1096,1
2011	846,6	987,2	850,3

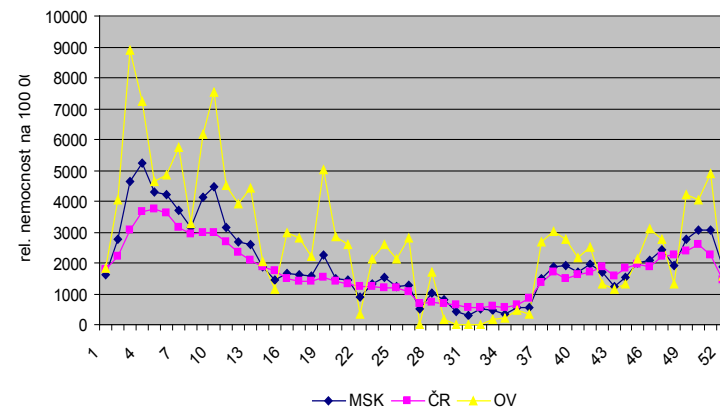
Zdroj: ÚZIS

Akutní respirační onemocnění dle věkových skupin

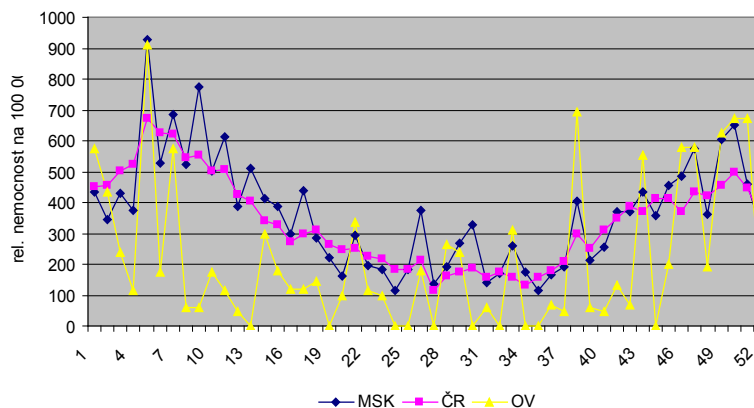
ARO v městě Ostravě, MSK a ČR v r. 2011 ve věkové skupině
0- 5 let

ARO v městě Ostravě, MSK a ČR v r. 2011 ve věkové skupině
6 - 14 let

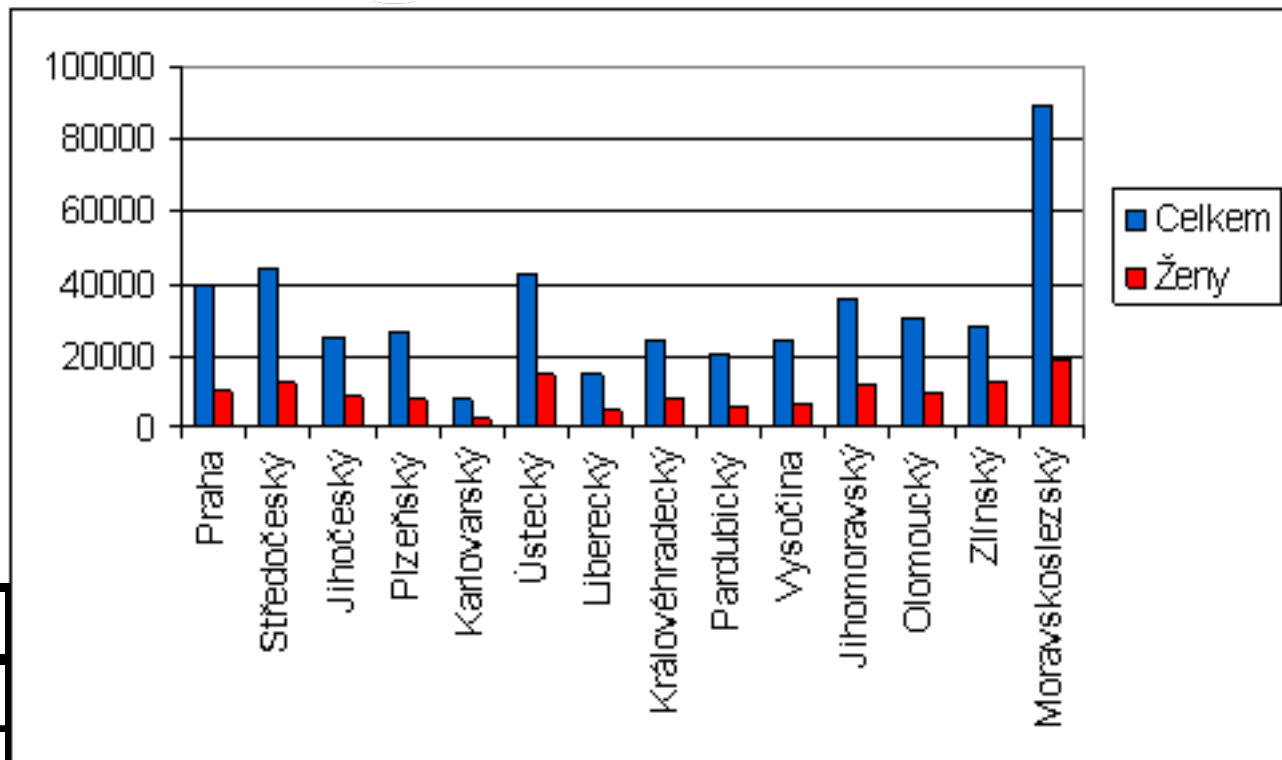

ARO v městě Ostravě, MSK a ČR v r. 2011 ve věkové skupině
60 a více let

Zdroj: KHS

Pracovní prostředí - počty zaměstnanců v riziku práce dle krajů (k 31.12.2011)

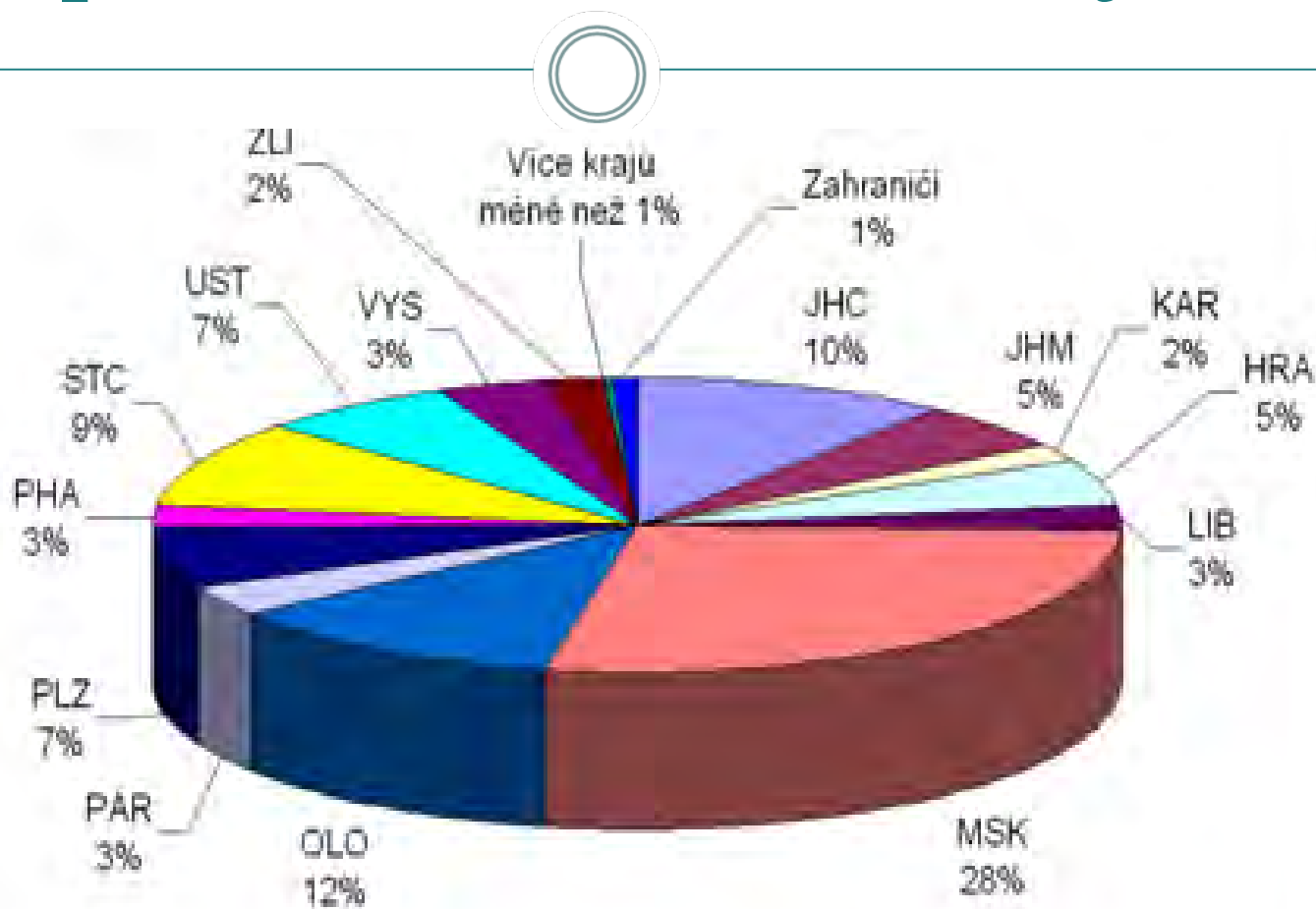

Prach v MSK

kategorie	celkem	ženy
2R	1470	330
3	31703	2108
4	3918	188
celkem	37091	2626

Zdroj: IS KaPr

Nemoci z povolání a ohrožení nemocí z povolání v roce 2011 dle krajů

Zdroj: MZd ČR

Vzdělání

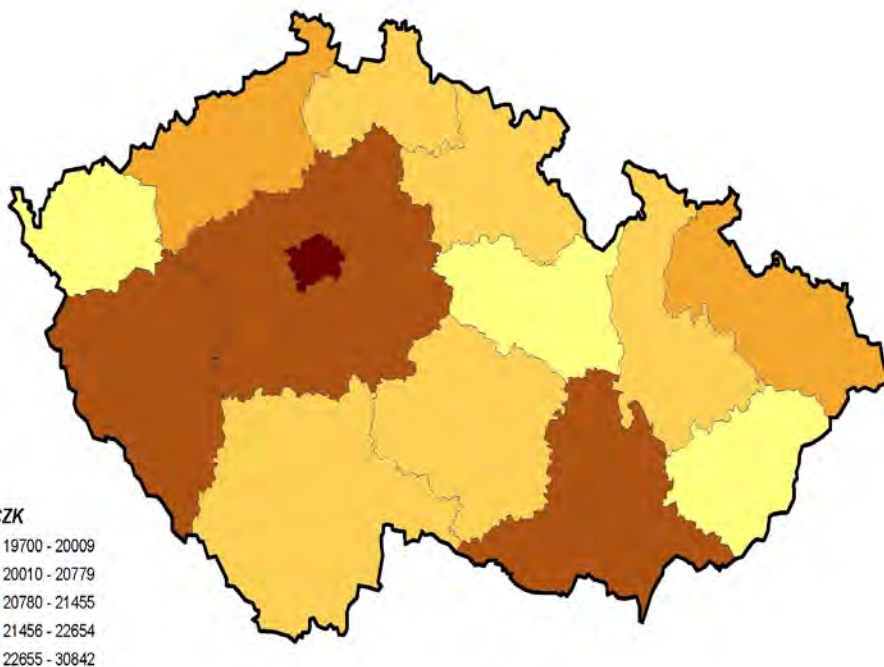
(Obyvatelstvo 15-leté a starší podle nejvyššího ukončeného vzdělání (2001))

	obyvatelstvo 15 a více let	z toho podle stupně ukončeného vzdělání (%)						
		bez vzdělání	základní a neukončené základní	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	nezjištěné
Česká republika	8 575 198	0,4	23,0	38,0	24,9	3,5	8,9	1,3
Hl. m. Praha	1 012 404	0,1	14,5	28,8	30,5	5,2	18,8	2,0
Středočeský kraj	943 364	0,5	23,1	40,4	24,4	3,3	7,0	1,3
Jihočeský kraj	521 436	0,4	23,5	38,7	25,1	3,3	7,8	1,2
Plzeňský kraj	464 221	0,4	23,0	39,4	25,0	3,1	7,8	1,3
Karlovarský kraj	253 373	0,8	27,9	38,4	22,7	3,1	5,6	1,5
Ústecký kraj	681 355	0,8	27,3	39,3	22,3	2,9	5,4	2,0
Liberecký kraj	356 007	0,4	23,9	40,0	23,8	3,2	7,0	1,6
Královéhradecký kraj	460 986	0,4	22,5	39,7	25,2	3,6	7,5	1,1
Pardubický kraj	422 722	0,4	22,7	40,8	24,5	3,5	7,0	1,0
Vysočina	429 483	0,4	24,2	40,6	24,2	3,2	6,7	0,8
Jihomoravský kraj	947 580	0,3	23,3	37,0	24,6	3,4	10,3	0,9
Olomoucký kraj	533 985	0,6	23,6	39,1	24,7	3,0	8,1	1,0
Zlínský kraj	496 595	0,4	24,8	39,0	24,1	3,2	7,7	0,8
Moravskoslezský kraj	1 051 687	0,5	25,2	38,7	23,4	3,1	7,8	1,3

Zdroj: ČSÚ

Příjmy, nezaměstnanost

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců v národním hospodářství podle krajů v roce 2010 (předběžné údaje)

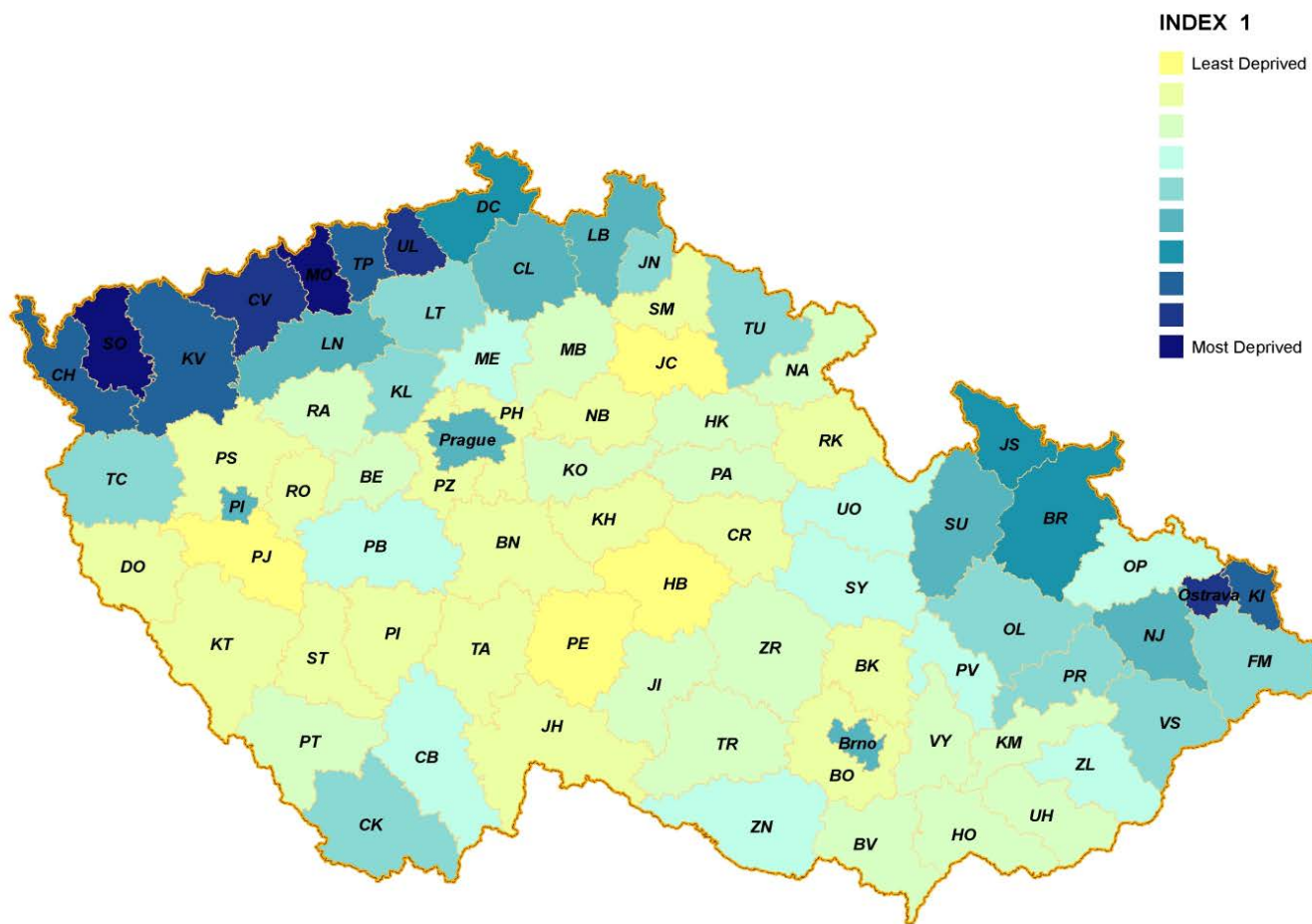

Průměrná míra nezaměstnanosti

Kraje	Míra nezaměstnanosti (%)							
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Praha	3,6	3,4	3,0	2,5	2,1	3,0	3,9	4,0
Středočeský kraj	6,6	6,3	5,7	4,6	4,0	5,8	7,1	7,1
Jihočeský kraj	6,1	6,3	6,0	4,8	4,0	6,5	7,4	7,3
Plzeňský kraj	6,7	6,4	5,9	4,9	4,2	7,0	7,8	7,1
Karlovarský kraj	10,2	10,2	9,5	8,0	6,9	9,9	10,8	10,2
Ústecký kraj	15,9	15,4	14,5	12,2	9,9	12,4	13,4	12,9
Liberecký kraj	8,4	7,8	7,4	6,5	6,0	10,0	10,6	9,6
Královéhradecký kraj	7,1	7,3	6,6	5,2	4,2	6,8	7,7	7,2
Pardubický kraj	8,3	8,3	7,3	5,8	5,0	8,0	9,1	8,3
Vysočina	8,3	8,2	7,4	6,1	5,2	8,7	9,6	9,1
Jihomoravský kraj	10,3	10,1	9,2	7,6	6,2	8,9	10,2	9,6
Olomoucký kraj	11,2	11,0	9,6	7,4	6,2	10,2	11,5	11,1
Zlínský kraj	9,4	9,2	8,4	6,6	5,5	9,1	10,4	9,4
Moravskoslezský kraj	15,4	14,7	13,4	11,0	8,4	11,1	11,9	11,3
Celkem ČR	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	8,0	9,0	8,6

Zdroj: ČSÚ

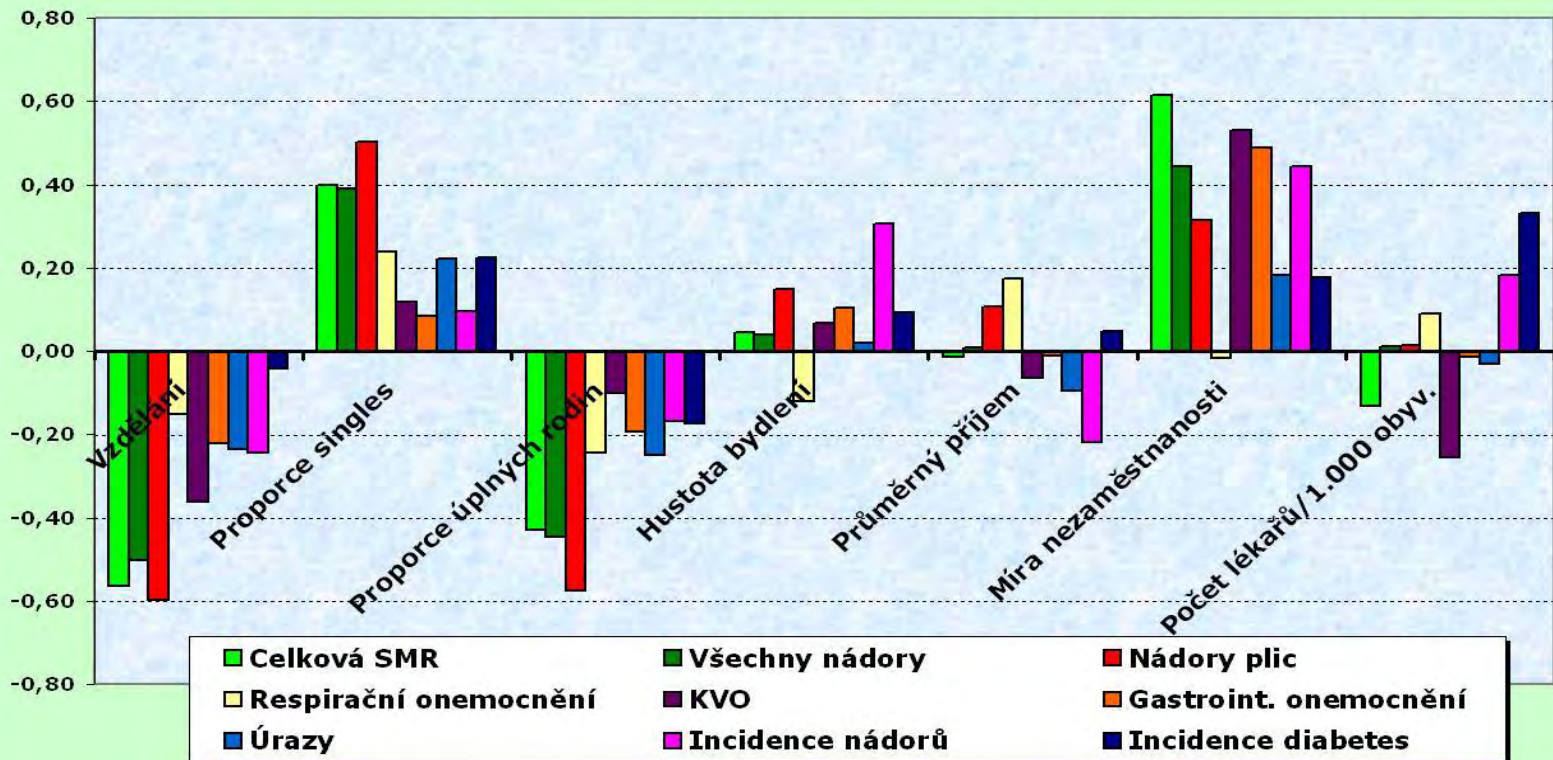
Index socioekonomické deprivace 2001

Zdroj: Grant IGA MZ ČR

Úmrtnost a demografické faktory na úrovni okresů ČR (2001)

Korelace úmrtnosti/incidence a SES faktorů - muži

Zdroj: Grant IGA MZ ČR

Závěr

- Stav ovzduší na území MS kraje, zejména v ostravsko-karvinské oblasti, s ohledem na suspendované částice prachu frakcí PM10 a PM2,5 se řadí k faktorům, které jsou rizikové ve vztahu ke zdravotnímu stavu obyvatel.
- Kritéria překročení imisního limitu pro suspendované částice prachu frakce PM10 jsou naplněna pro cca 3/4 obyvatel kraje.

Závěr

- Střední délka života při narození v MS kraji je jak u mužů, tak u žen nižší ve srovnání s ČR, od roku 2002 vykazuje neustálý růst.
- Standardizovaná úmrtnost v MS kraji a v Ostravě jak u mužů, tak u žen vykazuje z dlouhodobého hlediska klesající tendenci, je vyšší ve srovnání s ČR (zejména u mužů). U mužské populace se však od roku 2006 pokles zpomalil, v Ostravě došlo v roce 2010 k mírnému nárůstu.
- Incidence nádorových onemocnění plic v MS kraji u mužů vykazuje stálý pokles, u žen však od roku 2002 dochází k postupnému nárůstu výskytu tohoto typu onemocnění.

Závěr

- Kojenecká i novorozenecká úmrtnost v MS kraji vykazuje od roku 1998 klesající trend, který odpovídá vývoji v rámci ČR.
- Alergická onemocnění jsou diagnostikována u 1/3 dětí. Nejčastější onemocnění jsou alergická rýma pylová, astma a atopický ekzém. Trvá stálý nárůst počtu alergických onemocnění ve všech věkových skupinách, nejzávažnějším problémem je astma.
- Nejvyšší nemocnost na ARI je ve věkové skupině 0 až 5 let.

Závěr

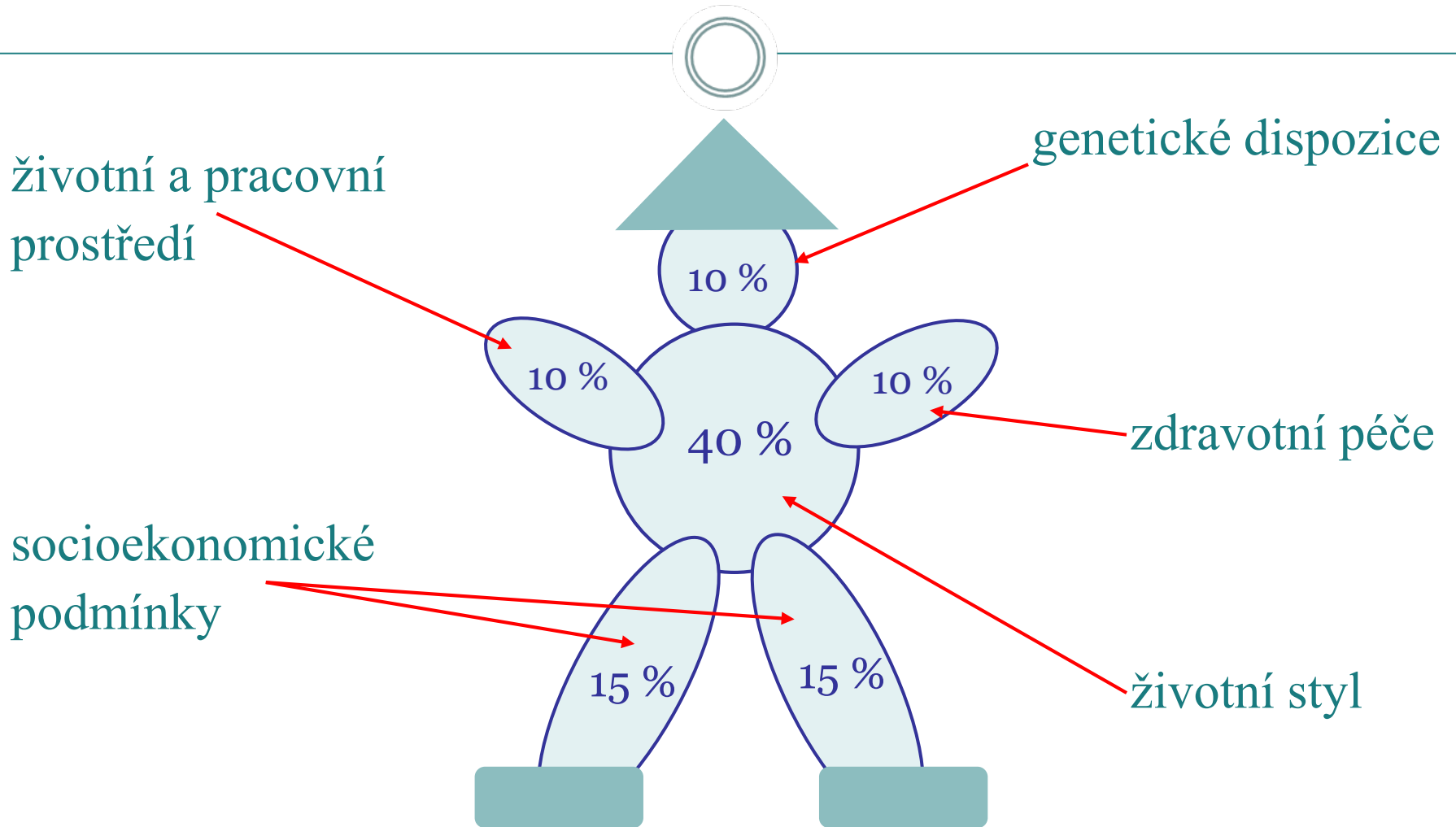
- Zdravotní ukazatele v MS kraji ovlivňuje také pracovní prostředí (vysoký podíl těžkého průmyslu - doly, hutě, koksovny).
- Nemůžeme opomíjet význam socioekonomických faktorů, psychosociálního stresu a životního stylu ve vztahu ke zdraví.
- Nejvíce ohroženou skupinou jsou muži a děti ve věku 0 až 5 let a dospělí nad 60 let, na které je třeba se zaměřit v rámci prevence a podpory zdraví.
- Interpretace jednotlivých zdravotních ukazatelů je složitá vzhledem k možným multifaktoriálním příčinám.

Závěr

- Pro mnohé polutanty neexistuje bezpečná koncentrace bez dopadu jejich účinků na zdraví, ale zároveň také neexistuje tak čisté ovzduší, které by vylučovalo expozici cizorodým škodlivým látkám. Je proto nutné hledat míru přijatelného rizika pro člověka a jeho zdraví.
- *„Zdraví je stav úplné fyzické, duševní a sociální pohody a ne pouze nepřítomnost nemoci nebo vady.“*
WHO definice zdraví

Determinanty zdraví

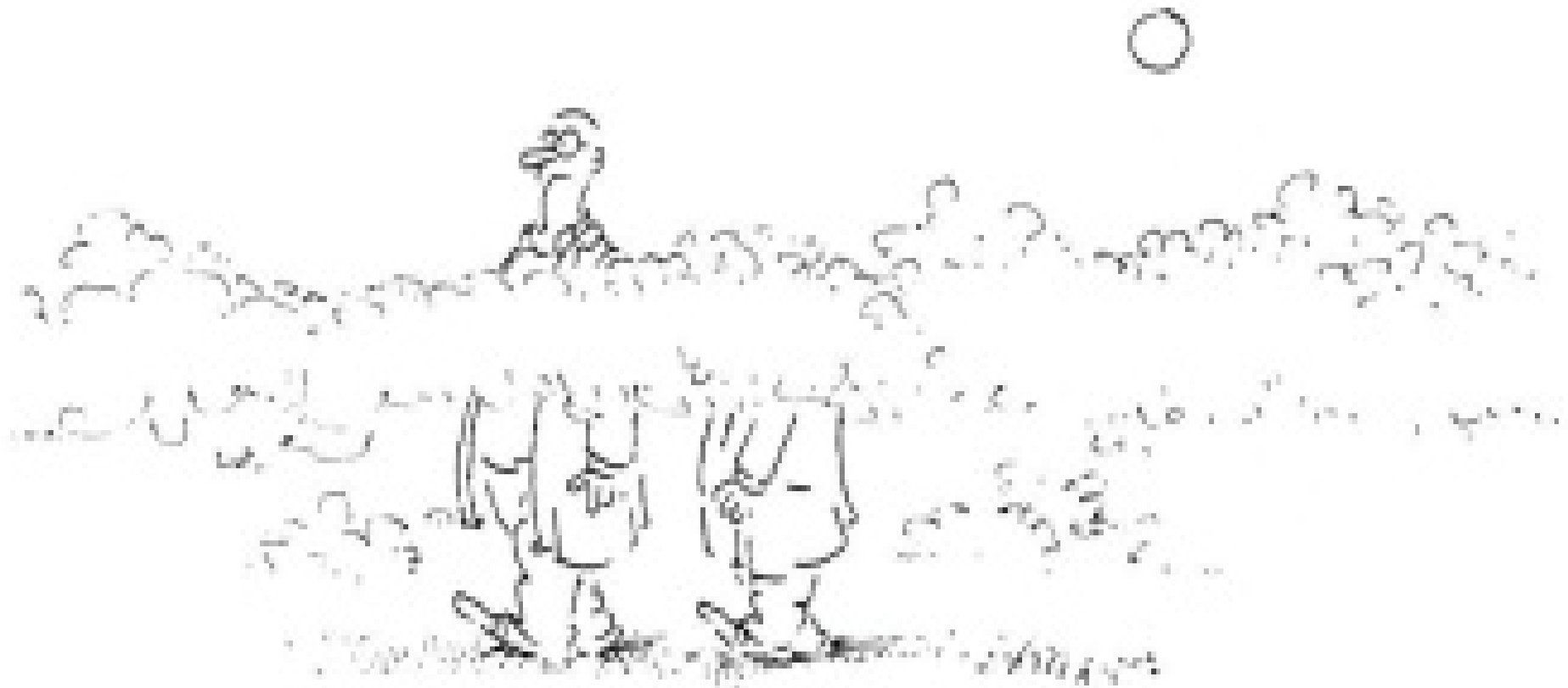

Zdroj: WHO

*„Zdraví není všechno,
ale všechno ostatní bez zdraví nestojí za nic.“
Halldan Mahler*

Děkuji za pozornost.

VYPRÁVĚJTE MI O PŮVABECH INVERZE.